

Çağdaş müziğin öncüsü: Claude Debussy, hayatı, eserleri ve müziğe katkıları

D. Beste ÇEVİK*

Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi ABD BALIKESİR

Özet

C. Debussy, paralel aralıkların kullanımı, ton hissinin zayıflaması gibi armonik alanda ortaya koyduğu yenilikler ile armoniye özgürlük kazandıran bir bestecidir. Ayrıca tam ton ya da politonal gibi yeni gamları kullanarak müzikte yeni bir çığır açmıştır. C. Debussy, 19. yüzyıl sonu klasik batı müziğine yeni kimlik kazandırarak, kendinden sonra gelen bestecilere de önder olmuştur.

*Bu çalışmada **izlenimcilik ve sembolizm** tanıtılmış, 20. yüzyıl bestecilerinin ufuklarını genişleten C. Debussy' nin biyografisi ve eserleri hakkında bilgi verilerek, müziğe ve piyano yazısına armonik, estetik ve teknik açıdan getirdiği yenilikler tartışılmıştır.*

Anahtar kelimeler: C. Debussy, izlenimcilik, sembolizm, modern müzik, piyano.

The pioneer of modern music: Claude Debussy, his life, compositions and contributions to music

Abstract

C. Debussy is a composer who brought in freedom to harmony by innovations in harmonic field such as the use of parallel intervals and weakening the tonality feelings. Moreover he became a pioneer of a new era in music by using new scales like exact or polytonal tones. C. Debussy was a leader of composers after himself by making a revolution in classical west music.

In this work impressionism and symbolism has been defined and then C. Debussy, who broadened the horizons of the XXth century composers by the changes he brought to music, has been introduced by giving his biography and compositions. His contributions to music, piano parts from the standpoints of harmonic, esthetic and technics have been discussed.

Keywords: C. Debussy, impressionism, symbolism, modern music, piano

* D. Beste ÇEVİK, cevikbeste@hotmail.com

1. Giriş

İzlenimcilik, 19. yüzyıl başlarında Fransa’da resim sanatında ortaya çıkan bir akımdır. Daha sonra ise müzik sanatında da etkisini göstermiştir. Sözgelimi Claude Monet, Edgar Degas, Camille Pissarro gibi ressamın geliştirdikleri akımın en önemli özellikleri, renk karışımları yerine saf renklerin kullanılması, ışık ve rengin önde tutulması, dolaysız anlatımdan kaçınılmasıdır. C. Monet, C. Pissarro, E. Degas, Auguste Renoir gibi ressamın geliştirdikleri akım; önceki kuşakların dolaysız anlatım biçimine karşı çıkarak, görüntünün yada düşüncenin kişide oluşturduğu izlenimleri yansıtmayı amaçlar, adını ise Monet’in 1874 yılında Paris’te sergilenen “impression: Soleil Levant” (İzlenim: Gündoğumu) tablosundan almıştır. Bu tabloda denizdeki güneşin doğuşu resmedilmiştir. “**İzlenimcilik**” terimi, başlangıçta hem yukarıda adı geçen ressamın yaptıklarını hem de bu tabloyu eleştirmek amacıyla kullanılmıştır [1].

İzlenimci resmin amacı, kısa süre içinde var olan geçici görünüşleri tuvale aktarmaktır. İzlenimci ressamda, ışık ve renk değer haline gelmiştir ve kullanılan ışık gerçek ışıktır, güneş ışığıdır. Bunun sonucunda da izlenimci ressam, dar stüdyoları bırakıp tuvalini doğaya taşımış, özgürce güneş ışığından yararlanmıştır. Renk, ışıkla bütünleştirilmiştir. Nesnelerin doğa içinde aldığı renkleri yakalamak için renk karışımlarından kaçınılarak saf renk kullanılmasına önem verilmiştir (Resim 1).

Resim 1: Sargent John Singer: Eskiz Çizen Paul Helleu Karısıyla

Resim sanatındaki bu gelişmelerle beraber, S. Mallarme, P. Valery, A. Rimbaud, P. Verlaine gibi şairler, süslemelerden ve dolaysız anlatımı amaçlayan “doğalcılık” ve “gerçekçilik” akımlarına karşı, her şeyin benzetilerle anlatıldığı üstü kapalı biçimi benimsemişler, sonucunda da “**Sembolizm**” akımı ortaya çıkmıştır. İzlenimciler gibi

sembolistler, düşünceden çok duygulara başvurmuşlardır. İzlenimcinin ışık ve renkten daha çok önem verdiği yerde sembolist kelimelerin manasından çok çıkardığı sese yönelmiştir. Enstrümanlardaki müzik sesi kadar kelimeler önem kazanmıştır. Sadece gerçekleri yeniden üretmek değil, metaforları kullanarak, sembollerini sunarak, şiirsel tecrübenin önemini vurgulamıştır. İnsan varlığının kalbindeki gizeme yönelme tarzı bunlar olmuştur. Sembolist şairler, anlamdan çok sözcüklerin aralarındaki uyuma ve özel itinaya önem vermişler; ayrıca çağdaş şiire de öncülük etmişlerdir [2].

Özetle, izlenimci akımda ressamın tam renk, saf renk arayışı, bestecinin tam ses arayışına koşuttur. Edebiyatta ise G. Flaubert'in "tam sözcüğü" arayışı, o dönemdeki sanat dalları arasındaki etkileşimi göstermektedir. P. Verlaine, şiir sanatındaki şiiri, müziği, resmi birlikte dile getirir, belki de müziğin her şeye egemen oluşunu da biraz eleştirmektedir.

2. Claude Debussy'nin biyografisi

Resim 2 C. Debussy

Claude Achille Debussy, 22 Ağustos 1862'de Paris yakınındaki Saint- Germain Enlaye'de doğdu. Fakir ailenin beş çocuğundan ilkiydi. C. Debussy doğduğunda ailesi bir çini dükkanını işletiyordu. Fakir ailenin çocuğu olan C. Debussy, geçim zorlukları nedeniyle okula gönderilemedi. Okuma yazmayı annesinden öğrenmiştir [3].

1869'da Cerutti'den ilk piyano derslerini alan C. Debussy, daha sonra piyano çalışmalarına F. Chopin'in öğrencilerinden Mme. Maute de Fleurville ile devam

etmiştir. 1873 yılında Paris Konservatuarı'na giren C. Debussy, Fransız müzik yazarı ve müzik pedagogu olan A. Lavignac'tan (1830-1909) solfej,, hem organist besteci, hem de Fransız yayımcısı olan A. Durand'dan uyum bilgisi, şair P. Verlaine'nin kayınvalidesi olan Mme. Marmontel'den piyano, Cesar Franck'tan org dersleri aldı. Daha o zamanlar “Kural dışı çalışıyor”, “Neler yapıyor bu çocuk, yalan yanlış çalışıyor” diye eleştiriliyordu. Fakat sınavlarını başarıyla veriyordu. Onsekiz yaşındayken G. Bizet'in dostu Ernest Guiraud'tan kompozisyon dersleri almıştır. E. Guiraud, C. Debussy'i korumakla birlikte, bir gün bazı yapıtları hakkında “Çok ilginç, fakat bunu sonraya bırakmalısınız, yoksa Roma ödülünü hiçbir zaman kazanamazsınız” demiştir[1].

1874'de C. Debussy, F. Chopin'in Fa minör Konçertosunu çalışıyordu ve görünürde bir virtüöz kariyeri vardı; fakat 1878 ve 1879'da piyano sınavlarındaki çabaları sonuç bulmadı ve tüm hayallerini terk etmek zorunda kaldı [3].

Konservatuar öğrenimi süresince C. Debussy eşlikçilik, füg, piyano alanlarında ödüller almıştır. 1884 yılında, mezun olduğu sene “L'Enfant Prodigue” (Savurgan Çocuk) isimli kantatıyla Roma Büyük Ödülünü kazanmıştır. Roma'da koro ve orkestra için “Le Printemps” (İlkbahar) adlı senfonik şiiri bestelemiştir [3].

1887 Şubat'ında Paris'e ailesinin yanına döndü. Paris'e döndükten sonra piyano için “Suite Bergamasque” (Bergam Suiti) adlı eserini bitirmiş ve aynı yıllarda Sembolist şairler ve izlenimci ressamın bulunduğu ortamlara girmiştir [4]

1888 ve 1889 yılında Bayreuth'u (Almanya) görmeye gitti ve Paris Dünya Sergisinde Java'nın “gamelan” müziğine hayran oldu. Ayrıca 1889'da M. Mussorgski'nin “Boris Godunov” operası P. Çaykovski'nin müziği, C. Debussy'i etkilemişti [3].

Fransız edebiyatının ünlü bir sembolist şairi Stéphane Mallarmé' (1842-1898) dir. C. Debussy'e ilk büyük başarıyı S. Mallarmé'nin aynı adlı eserinden esinlenerek yazdığı, ‘Prelude á l'apres midi d'un faune’ (Bir Pan'ın Öğleden Sonrasına Prelüd) adlı orkestra eseri kazandırmıştır. 1894 yılında şarkıcı Therese Roger ile nişanlandı, fakat nişanın bozulmasının ardından gelen Bohem yıllarındaki en mükemmel başarısı şüphesiz Aralık 1894'teki “Prelude á l'apres midi d'un faune” eseri idi. Pierre Boulez'in “yeni müziğin temel taşlarından biri” diye belirttiği bu eser, “Sıcak bir öğleden sonrasında orman perilerini kovalamaktan yorgun düşerek uyuyakalan Pan'ın ihtiras ve tutkusunu yansıtmaktadır”[5].

1895'e kadar “Pelleas et Melisande” operasının (Pelleas ve Melisande)'in ilk metnini tamamladı. 19 Ekim 1899'da C. Debussy, bir manken ve G. Dupont'un arkadaşı olan Rosalie (Lily) Texier ile evlendi ve karısının güzelliğinden etkilenerek veya evliliğin mutluluğunu yaşayarak Aralık'ta orkestra olarak “Nocturnes”i tamamladı [2].

1901 yılında “La réve blanche” (Beyaz düşünün)'nin müzik eleştirmeni oldu ve bu yılın Mayıs'ında “Pelleas ve Melisande”, Opera-Comique'de sergilenmek üzere resmi olarak kabul edildi. Bu şaheserin 1902 Nisan'ındaki provaları sırasında, başarılı kıyafet provalarına rağmen elde edilen gelirle borçların ödenmemesi nedeniyle, C. Debussy aleyhine dava açılması söz konusu olmuşken, 30 Nisan'daki ilk gösterinin Fransız müziğinde bir dönüm noktası olarak alkışlanmıştır. Sadece on yıl sonra bu opera,

Paris'te yüzüncü temsilini yaptı. 1903 yılında C. Debussy, kendi dünyasına çekilerek piyano için "Estampes" (İzler) adlı eseri tamamladı [2].

1891'den itibaren C. Debussy'nin, olgunluk çağını sürdürdüğü ve yaylı çalgılar kuarteti "La Mer" (Deniz), "Images" (İmgeler) ve piyano için "Estampes" (İzler), "Masques" (Maskeler) yirmi dört prelüdü onun en olgun yapıtları olarak görülür [3].

D'Annunzio'nun "Le Martyre de Saint- Sebastian" (Saint – Sebastian'ın Şehidi) adlı eserine sahne müziği yazdı ve 1911'de bu eser ilk kez seslendirildi. Bundan sonra da Ballet Russe, teması ve koreografisi Rus dansçı ve koreograf olan Vatslav Fomitch Nijinsky (1890-1950)'e ait "Jeux" (Oyunlar) adlı balenin müziğini C. Debussy'den istedi. 1913 yılında bu bale Diagilev'in topluluğu tarafından oynandı ve ilgi gördü. Bu yıl içerisinde C. Debussy, piyano prelüdlerinin ikinci kitabını tamamladı [3].

Debussy'nin piyano eserleri, teknik açıdan yeni piyanistliğin öncüsüdür. Yorumcunun hem parmak hem de pedal inceliklerini uygulamasını sağlamıştır. "Reflets dans l'eau" (Sudaki Yansımalar), "La soirée dans Grenade" (Grenada'da akşam), "Poissons d'or" (Altın Balıklar) ve prelüdlerinin ilk bölümünde çoğunluğu oluşturan eserleri, "La cathedrale engloutie" (Batık Cathedral) bestecinin hayal gücünün nerelere kadar uzandığını göstermektedir.

Birinci Dünya Savaşı başlamadan önce konser gezileri yapan C. Debussy, eserlerinin seslendirilişinde orkestrayı yönetti. Bu yıllarda kanserle mücadele etmekteydi. Yazdığı son yapıtlar ise, "keman-piyano sonatı, viyolonsel sonatı, "Ode a la France" (Fransa'ya şarkı) kantatı, arp- flüt- viyola sonatıdır.

Döneminin en etkili bestecisi ve müzikal empresyonizm'in kurucusu olan bu büyük besteci, 26 Mart 1918 yılında Paris, Almanlar tarafından bombalanırken kanserden öldü.

3. Claude Debussy ve izlenimcilik

19. yüzyıl sanat dallarındaki yenilikler, müzik sanatına da yansımıştır. Besteci C. Debussy, izlenimci (empresyonist) müziğin öncüsü sayılır. C. Debussy, yaşantısı ve sanatında izlediği yol bakımından "Symbolistler"e yakındır. İzlenimci ressamların estetik yaklaşımlarından da etkilenmiştir. Bundan dolayı izlenimcilikle bağdaştırılıp, bağdaştırılmayacağı tartışılmaktadır. C. Debussy, getirdiği yeniliklerle müzik tarihinde önemli bir bestecidir. Karol Szymanowski, Ottorino Respighi, Maurice Ravel, Frederic Delius gibi besteciler de C. Debussy'den başka izlenimci besteciler arasında sayılabilir[6].

C. Debussy, gençlik yıllarında çağının müziğini eleştiren bestecidir, biran önce çağdaş Fransız müziğinin yenilenmesi gerektiğini anlamıştır. Onun yenilikçi tavrı, Paris Konservatuarı'ndaki uyum bilgisi öğretmeni Emile Durand tarafından anlaşılmıştır. E. Durand, C. Debussy'nin çalışmalarını karmaşık, kuraldışı bulmuştur. Aslında bu çalışmalar izlenimci müziğin habercileri olmasına rağmen, o yıllarda henüz nasıl bir yolda ilerlemek istediğine karar vermemiş olduğundan çeşitli etkiler altında kalmıştır.

19. Yüzyıl sonlarında C. Debussy, Richard Wagner'in etkisinde kalmıştır, hatta "La Demoiselle Elue" (Kutsal Bayan) kantatının yapı bakımından Parsifal'e yakın olduğu söylenmiştir. Buna ilaveten yalnız R. Wagner'dan değil, Von Meck ailesiyle yaptığı

gezilerde A. Borodin ve M. Mussorgsky'nin eserlerini tanımış ve özellikle de M. Mussorgsky'den etkilenmiştir [7].

1889'daki Paris'te açılan Dünya sergisinde A. N. Rimskiy-Korsakov'un yönettiği konserleri gören C. Debussy, en çok Afrika, Arabistan ve Pasifik Adaları'ndan gelen halk müziği topluluklarından etkilenmiştir [8]. 1890'dan sonra besteci, sadelikten yana olmuş, eserlerini kurallara uyararak yazmak yerine, düş gücünün sesini dinlemiştir. Onun müziği, dinleyenlerin hayal gücünü harekete geçirmektedir [9].

C. Debussy için tını ve renk çok önemlidir. Orkestrayı küçültmeyi denemiş, orkestralamada heyecanlandırıcı güçlü etkiler yerine saf tınları tercih etmiştir. Çalgı birleşimleri konusunda büyük titizlikle hareket ederek ses renklerinin karışmasını önlemiş, çalgının özgün tınısını korumaya çalışmıştır. Bakır üflemelerin üstünlüğüne son vererek tahta üflemelere öncelik tanımıştır. Celesta, arp, glockenspiel, gong gibi çalgıların esrarengiz renklerinden sık sık yararlanmış, özellikle arp'ı yardımcı görevde değil, kendine özgü renk ve tınlarını sergileyecek şekilde kullanmıştır. Bütün bu çalışmalarıyla orkestranın tını hacmini genişleterek, insan sesini zaman zaman bir çalgı gibi ele almıştır. Çoğunlukla da “pianissimo” ve “piano” gürlüklerini tercih etmiştir [2].

C. Debussy'nin bağlı olduğu kavram ise sessizliktir. “Pelleas ve Melisande” sessizliğin çarpıcı biçimde kullanıldığı bu opera, başta çok eleştiri almış, besteci en güçlü duygularını bastıran Melisande'in sadece “sessizlik” ile anlatılabileceğini savunmuştur. Tınısal açıdan getirdiği yeniliklerle beraber, sessizliği anlatım aracı olarak görüp kullanmasıyla C. Debussy, Anton Webern başta olmak üzere birçok besteciye önemli bir esin kaynağı olmuştur.

İzlenimci müzikte durağanlık, ölçülük, vurgudan kaçınma gibi kavramlar önemlidir. C. Debussy'nin saf sese duyduğu hayranlık çarpıcı ve renkli bir etki yaratmaktadır. Teknik açıdan bu durum, tonalitenin belirsizliği, armoninin genel olarak durağanlığı, ezgi ve eşlik arasındaki ayırmadan doğmuştur. Genel tını, besteci C. Debussy için, şarkı dizelerinden çok daha önemliydi. Bunun sonucunda “**izlenimci**” ressamların resimlerine benzer parlak renk tınısı doğmuştur. İzlenimci müzik, neticede ruh haline bağlıdır. C. Debussy'nin tarzının **İzlenimci** olarak adlandırılmasının nedeni, resimsel imgeleri ve zarif renklendirmelerinden dolayıdır [9].

C. Debussy'nin “izlenimciliği” (empresyonizm), müzikte ezginin tüm duyulara karşı, besteci kendisini iç organlarıyla yaşayan biriymiş gibi düşünürken, rüzgarın hareketini bir su gibi de görmektedir. Yani izlenimci müzikte, ritim ve ölçüm, belirsizliğe doğru eğilim gösterir. C. Debussy, 1915'de Bernardo Molinari'ye yazdığı bir mektupta, “Henüz armoninin sürecini yaşamaktayız. Bu arada tek başına tını güzelliğiyle yetinen müzikçi çok az” demektedir [10].

Görüldüğü gibi, izlenimcilikle başlayan 20. yüzyıl müziği, özetleyici, yalın, tekrardan kaçınandır. Resimde, müzikte, edebiyatta izlenimciliğin özelliği “halka özgü” akım olmamasıdır. Yumuşaklık ve inceliklik arasında bir etkileşim olmakla beraber, titizliği ortaya koymaktadır.

4. Claude Debussy ile ilgili yapılan çalışmalar

Vallas (1973) “Claude Debussy” adlı eserinde; Debussy’nin yaşamını, çalışmalarını ve yazarın Onun hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktadır [4].

Lockspeiser (1936) “The Master Musicians” adlı eserinde C. Debussy’nin eserlerini ele alarak öğrencilere rehber olabilecek nota basımıyla, öğrencilere katkıda bulunmuştur [5].

Ewen “The World of Twentieth Century Music” adlı kitabında, 20. yüzyıl başlığı adı altında izlenimcilik, C. Debussy’nin Müziğini ele alarak, öğrencilerin Onun piyano eserlerini yorumlamalarında yardımcı olabilecek görüşlerini ileri sürmüştür [11].

Aguettant “La Musique de Piano” adlı eserinde C. Debussy’nin piyanistliğini ve piyano eserlerindeki teknik özellikleri ele alarak öğrencilerin gelişimine katkıda bulunmuştur [12].

5. Claude Debussy’nin eserleri

C. Debussy’nin orkestra, piyano, lied, opera, oratoryo ve bale alanlarında verdiği eserleri aşağıda belirtilmiştir[13].

Orkestra yapıtları:

- Prélude à l’après-midi d’un faune (1892-1894) (Bir Pan’ın öğleden sonrasına Prelüdü)
- Nocturnes (1893-1899)
- La Mer (1903-1905) (Deniz)
- Images (1906-1912) (İmgeler)
- Berceuse Héroïque (1915) (Kahramanlık Ninnisi)

Piyano yapıtları:

- İki Arabesque (1888) (Deux Arabesques)
- Nocturne (1890)
- Suite Bergamasque (1890-1905) (Bergam Suiti) (Bergam: İtalya’da şehrin adı)
- Pour le Piano (1896 – 1901) (Piyano için)
- Estampes (1903) (İzler)
- D’un cahier d’esquisses (1903) (Bir Deneme Defter’inden)
- Masques (1904) (Maskeler)
- L’isle Joyeuse (1904) (Sevinçli Ada)
- Images (I-1905 / II-1907) (İmgeler)
- Children’s Corner (1906-1908) (Çocukların Köşesi)
- Hommage á Haydn (1909) (Haydn’a Saygı)
- 12 Etudes (I, II, 1915) (12 Etüdler)
- Petite Suite (Dört el için, 1889) (Küçük Süit)
- Six epigraphes antiques (Dört el için, 1914) (Altı Eskiçağ Tarihi)
- Lindaraja (İki piyano için, 1901)
- En blanc et noir (İki piyano için, 1915) (Siyah ve Beyaz)
- Fantasia Pour Piano et orchestra (1889) (Piyano ve Orkestra için Fantezi)

Liedler:

- Nuit d'étoiles (1876'da bestelendiği sanılmaktadır) (Yıldızlar'ın Gecesi)
- Beau soir, (Güzel Akşam)
- Fleur des blés (1878) (Buğdayların Çiçeği)
- Mandoline
- La belle au bois dormant (Ormanda Uyuyan Güzel)
- Voici que le printemps (İşte ilkbahar)
- Paysage Sentimental (1880-1883) (Duygusal Manzara)
- Zephyr (1881)
- Rondeau (1882) (Rondo)
- Quatre Melodies pour Mme. Vasnier (Madame Vasnier için dört melodi) (1882-1884)
- Cinq poems de Baudelaire (1887-1889) (C. Baudelaire'in Beş Şiiri)
- Ariettes oubliées (1883-1903) (Unutulan Küçük Aryalar)
- Fêtes galantes (I-1892, II-1904) (Sevgi Bayramı)
- Trois poems de St. Mallarmée (1913) (St. Mallarme'nin üç şiiri)
- Noel des enfants qui n'ont plus de maisons (1915), (Artık evleri olmayan Çocuklar'ın Noel'i)

Opera, oratoryo ve bale:

- Pelleas et Melisande (Beş perdelik lirik dram, 1902 (Pelleas ve Melisande)
- Le Martyre de St. Sebastian (G. D'Annunzio'nun bir mystere – oyununa müzik, 1911) (Saint- Sebastian'ın Şehidi) 5 perdelik sahne eseridir.
- L'enfant Prodigue (Kantat, 1884) (Savurgan Çocuk)
- Jeux (Bale, 1912) (Oyunlar) V. F. Nijinsky tarafından 1912'de dans edilmiş bale şiiridir.
- Khamma (Bale, 1912) (Bale pandomim, 3 perdelik)
- Boite a Joujoux (Çocuk balesi, 1913) (Oyuncak Kutusu)

6. Claude Debussy'nin müziği

Debussy'nin müziğini anlayabilmek için, On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısının sonlarında egemen olan iki önemli sanat akımını incelemek gerekir:

Bunlardan **izlenimcilik** akımı (**Empresyonizm**), ilk olarak resim sanatında ortaya çıkan akımdır. Empresyonistler, Claude Monet, Edgar Degas, Camille Pissarro gibi ressamlardır. Sözelimi Claude Monet, nesnelere somut gerçekliğinden çok, etraflarını saran atmosferin titreşimlerinin ve buna bağlı olarak ışık, renk oyunlarının üzerinde bıraktığı izleri verme çabasında olmuş; gerçekliğin en karışık görünümünü saptayarak, kaçınılmaz kavramaya çalışmıştır. Uyuyan bir suyun üzerine yansıyan hayatı, ya da uzaklardaki çanın usulca kımıldattığı yaprakların titreşimini resmetmiştir. C. Monet, iki nehir arasında süzülen ve belki de pusuda bekleyen “bir kedi tırmığından” kaçan “altın balıklar”ın pırıltılı ışıklarını, müzikal bir şekilde çağrıştırmaya çalışmıştır. İşte C. Debussy'nin müzikte yapmaya çalıştığı da budur [11].

Bununla beraber, aralarındaki temel fark, empresyonistlerin beste yapmamaları, sadece üzerine gölgelerin yansıdığı bir retina (gözlemleyen bir göz) olarak kalmak

istemeleridir. C. Debussy, her zaman muhteşem ve gizli bir marifetle, derin bir bütünlük anlayışıyla beste yapardı. Empresyonistler ve C. Debussy arasındaki benzerlik, duyuların karmaşıklığı ve flu (belirsiz) bir izlenim tarzlarının olmalarıdır. Ama onun alacalı sis görünümü altındaki sağlam ve belirgin çizgili uslubu empresyonistlerinkinden çok farklıdır.

Bu dönemde edebiyat dalında ortaya çıkan akım **Sembolizmdir**. Bu akım, bir durumu üstü kapalı olarak vermektedir. Sembolist şairlerde, kelimenin yarattığı his, renk ve ses önemlidir. Sembolist şairler arasında Fransız edebiyatının ünlü şairi olan Paul Verlaine (1844-1896), S. Mallarmé (1842-1898) ve Arthur Rimbaud (1854-1891) gelir. Sembolizm, müzikle iç içedir. Bunu P. Verlaine “Müzik, herşeyin üzerindedir” diyerek belirtmiştir. C. Debussy, kendi müziğini sembolist şairlerin eserlerine yakın bularak, bir izlenimci olarak adlandırılmaktan hoşlanmamıştır. Örneğin, “Cinq Poéms de Charles Baudelaire” (C. Baudelaire’nin Beş Şiiri) adlı yapıtında C. Debussy, şarkı dizisi oluşturmuştur. Bunu da yakın arkadaşı Paul Dukas “Debussy üzerindeki en önemli etki müzisyenlerden değil, edebiyattan gelmiştir” sözleriyle ifade etmiştir [12].

“C. Debussy, efsane ve şarkılarımızın içerisindeki müziksel ve şiirsel atmosferi ile ilgilenen, ırkımızın ruhu ile bağdaşan tüm R. Wagner teorilerini müziğimize adapte edecek ilk Fransız dahisidir. Onun gibi bir adam, kendi başına ya da bir şairin yardımıyla operamızı eski ve dar kalıplarından koparabilir. Bırakalım, müzik ve şiiri bir formda buluşturursun, bunu müzik yada şiirden birini ön plana çıkarmak için değil, drama için yapacaktır. Bırakın, içindeki şair, tüm edebi süslemelerini özgürce açığa vursun ve bırakın, içindeki müzisyen, dramatik duyguları bölen tüm vokal ve orkestral etkilere karşı dursun. Bırakın, tüm reçitatif arya, stresso’dan çok gerektirmedikçe vazgeçsin. Bırakın, eski simetrik melodi çerçevesini yıksın. Melodisini Almanlaştırmadan, bırakın melodisini şiire uydursun. Tek kelimeyle ifade edecek olursam, bırakın müziği söz olsun, ancak öyle bir söz olsun ki her harfi müzik olsun. Bırakın orkestra, değişik duyguları ifade eden pek çok temayı bir araya getirmek ve geliştirmek için bilimi, etkileşimi kullansın. Her kim böyle bir şey yaratırsa o büyük bir adam olacaktır ve hepimizin sevgisini kazanacaktır. Formlarını Almanya’dan almış olsa da onları motife edecek ve her zaman bir Fransız olarak kalacaktır. Almanlar Richard Wagner’in yüce ismini haykırtdıklarında biz de bu ismi haykıracağız, bu isim şu anda tanınmıyor olsa da çok yakında ismini alkışlar ve çılgınlıklar eşliğinde duyacağız”[4].

Debussy’nin izlenimci müziği, 19. yüzyılın armoni yapısına inanmamıştır. 21 notalık dizi oluşturmuştur. Tahta üflemeli çalgıları birer insan sesi gibi kullanmıştır, her birine solo görevler vermiştir. C. Debussy’nin müziğinde, bakır üflemeli çalgılar özgün tınlarıyla orkestraya yeni bir soluk getirmiştir. C. Debussy, piyanoda ses alanları ve pedalların ustaca kullanmasıyla kendine has bir üslup (biçem) yaratmıştır. Besteci, sadecilikten yana olmuş, yapıt oluştururken kurallara uymak yerine hayal gücünü kullanmıştır. Onun için, tını ve renk vazgeçilmez öğelerdir. Orkestrayı küçülterek, orkestralamada saf tınları yeğler. Çalgının kendine has tınısını korumaya çalışır. Bakır üflemelilerden çok tahta üflemelilere önem vermiştir. Arp, gong, celesta gibi çalgıların kendilerine özgü renk, tınlarını kullanmıştır. İnsan sesini de bazen çalgı gibi ele alarak orkestranın tınısını genişletmiştir. Çoğunlukla piano, ve “pianissimo” gibi gürlük terimlerini tercih etmiştir. C. Debussy’nin bağlı olduğu “Sessizlik” kavramı, “Pelleas et Melisande” (Pelleas ve Melisande) operasında eleştirilmiş, besteci ise sadece sessizlikle bu duyguyu verebileceğini belirtmiştir [9].

C. Debussy'nin müziği, yumuşak ve hafifken, R. Wagner ve J. Strauss'un yıkıcı, ezicidir. Ezgiyi meydana getirirken, Uzakdoğu'nun pentatonik dizilerinden ve tam ses dizisinden faydalanır. C. Debussy'nin müziğe getirdiği en önemli yenilik armonik alandadır. "Benim arzum, belli kurallara bağlı kalmadan, sadece duyduğumu tekrar yaratabilmektir" [14]. diyerek bu konudaki inancını ifade etmiştir.

C. Debussy'i biri "-ism" ile uzlaştıracaksa, sembolizm en doğrusudur. Sadelik ve mesafeye olan arzusu onu hiç bırakmamıştır. Çocukken büyük boşluklardan oluşan küçük resimleri tercih etmiştir. Pelleas'ın kendisi, Onun 40. yılına kadar olan ideallerinin tam özetidir. Nisan 1902'de Pelleas'ı seçmesinin nedenini açıkladı: "Ben müzikten belki de diğer sanatlardan daha fazla olan, Doğanın açık üretimine bağlı olmayan fakat Doğa ve hayal gücü arasındaki gizemli bağı içeren özgürlük istedim." Bu özgürlüğü kuvvetlendirmek için diğerleri de olmalıdır. Halk, kendi düşüncesini söylemekte özgür olmalı: Sadece uzun yıllar önce yaşayıp saygı değer olmuş kişilere yüklenmiş birtakım saçmalık olan, zorunlu saygı sanatta yoktur" cevabın kendisi özgür resim, bir müzik eğitimiyle kösteklenmemiştir. "Sanat sevgisi,, açıklamalara bağlı değildir veya yeni bir eser hakkında "Onu birçok kez duymalıyım" diyenlerin deneyimiyle bağlı değildir. Gerçekten müzik dinlediğimizde, duymak istediğimizi hemen duyarız. En zor kazanılan özgürlük ise, sanatçının sadece kendini mutlu etmek istemesidir" [6].

Debussy, insan duygularının, düşüncelerinin, güzelliklerinin, müzikte yansıtılmalarını çeşitli yöntemlerle geliştirerek ele almıştır. Onun müziği, müziğin estetik yönlerini geliştirmeye yöneliktir. C. Debussy, hayal gücüne dayalı heyecan içinde, zarifçe betimleyerek kendine özgü üslubuyla müziğini çeşitli yollarla zenginleştiriyor, geliştiriyor. C. Debussy, melodilerinde hayatın neşeli, parlak duygularını, güneşli çizgi ve şekillerle hissettiriyor [15].

19. ve 20. yüzyılda C. Debussy, başta Fransa olmak üzere birçok ülkenin en büyük bestecilerinden biri sayılır. Yapıtlarıyla daha sonraki dönemlerde birçok bestecinin örnek aldığı müzik ustasıdır.

Bu çalışma ile, "İzlenimcilik", "C. Debussy ve İzlenimcilik", "Debussy'nin biyografisi", "Debussy'nin eserleri hakkında bilgi verilerek müziğine getirmiş olduğu yenilikler ele alınmıştır. Özellikle piyano öğretiminde, C. Debussy'nin eserleri önemli bir yere sahiptir. Çünkü, piyano eğitimciliğine yönelik eserler üretmiştir. Bundan dolayı, yirminci yüzyıla damgasını vurmuş bir besteci olarak Onun eserleri öğrencilere tanıtılmalıdır. Piyano eğitimcileri, bu eserleri iyi bilmeleri ve kullanmaları durumunda öğrencilerin çeşitli dönemlere ait eserleri tanımalarında yardımcı olurlar. C. Debussy, eserlerini sadece piyano eğitimi amacıyla yazmamıştır. Onun piyano eserleri özellikle ileri düzeydeki öğrenciler tarafından çalınmakta ve çağımızın değişkenliğini ve üretkenliğini anlamada bir araç olarak kullanılmaktadır. Çağımızın müziğini daha iyi anlamak ve öğretebilmek için C. Debussy'nin eserlerine çalışmak, çağdaş bir müzik eğitime ve eğitimcisine daha çok katkı sağlayacaktır.

6. Kaynaklar

- [1] William, A. “Music in the 20th Century”, New York. s: 129-132 (1966)
- [2] Thompson, O. “Claude Debussy”, New York. Dover Publications. s: 124- 129-132-138 (1967)
- [3] Stanley, S. “Collins Classical Music Encyclopedia”, New York. Harper Collins Publishers. s: 292- 293- 297- 298 (1986)
- [4] Vallas, L. “Claude Debussy His Life and Works”, New York. Daver Publications. s: 5-74-78-79 (1973)
- [5] Lockspeiser, E. “Claude Debussy”, New York, s: 130 (1936)
- [6] Denis, A. “The New Oxford Companion to Music”, USA. Oxford University Press. s: 543 (1948)
- [7] Stanley, S. “The New Grove Dictionary of Music Musicians”, New York. s: 303 (1986)
- [8] Lesure, F. “Debussy on Music”, Ithaca, New York. Cornell University Press. s: 69-225 (1988)
- [9] Parks, R. “The Music of Claude Debussy”, USA. Yale University Press. s: 135-158 (1979)
- [10] Finkelstein, S. “How Music Expresses Ideas”, USA. s: 102 (1952)
- [11] Ewen, D. “The World of Twentieth Century, MusiC. s: 196
- [12] Aguetant, L. “La Musique de Piano”, France. Editions Michel Albin. s: 8-415
- [13] <http://www.classical.com/composer/workslis> (10.02.2007).
- [14] Dawes, F. “Debussy Piano Music”, Londra. BBC Publications. s: 10 (1969)
- [15] Heinrich, S. “Claude Debussy”, Atlantis Verlay. s: 135 (1943)